

Тѣ били Приязда и Балдю: протокелиѡтиноу прѣиздѣ и вѡвѡдѣ бѣлдоу, иже оубѣни выша за вѣкры гдна своего (л. 30).

Тукъ е явно, че „убититѣ за вѣрата на своя господаръ“ български протокелиотинъ (протовестиаръ) и воевода сж паднали въ сражение съ турцитѣ и, очевидно, подъ Балкана, защото до 1388 г. турцитѣ не сж минавали като завоеватели прѣзъ Балкана за сѣверна България. Сж ли били горнитѣ жертви подъ личното водителство на Александра, или поне подъ това на единъ отъ синоветѣ му, напимѣръ Иванъ Асѣнъ, като посочванъ владѣлецъ въ източна България съ граници при тракийскитѣ градове — не е извѣстно. Вѣроятно, тукъ ще е дума за загадъчното първо българско сражение съ турцитѣ начело Александровия синъ Михаилъ Асѣнъ¹⁾. Датата на сражението не е установена, бидейки заета отъ единъ влашки ржкописъ. Когато Мурадъ се отпавилъ срѣщу България, на срѣща му излѣзалъ Иванъ Асѣнъ и падналъ въ сражението съ много българи (очевидно подъ Балкана, респективно юго-източна България). Начело на войската застаналъ братъ му Михаилъ, но и той погиналъ. Слѣдъ това, турцитѣ се върнали съ голѣмо число плѣнници въ Галиполи²⁾. Всичко това било въ 1326 г. Тая дата не е вѣрна

¹⁾ Споредъ Иречекъ (Ист. Болг., 413) Ив. Александъръ умрѣлъ въ 1365 г. Въ една българска хроника (вжъ Богданъ въ Archiv für Slav. Philologie, XIII, 528) Ив. Александъръ умрѣлъ на 17 февруари 1362 г. Тая дата се оспорва отъ Иречековата, 1364 г. въ която, съгласно византийскитѣ хроники, Александъръ участвувалъ въ защитата на Месемврия срѣщу Палеологъ. Въ Рилския надписъ (ср. Иречекъ, Arch. für Slav. Phil. XIV, s. 265) се казва, че въ 1364 г. Александъръ билъ живъ заедно съ Теодора, царица новопросвѣщенничи. Че той е живѣлъ и въ 1365 г. се види отъ Alphons Huber (Ludwig I. von Ungarn und die ungar. Vasall., Archiv für österr. Geschichte, 66, Bd., s. 29). Даже той се споменува и въ слѣдната 1366 г. отъ византийския хроникъ Kydones (въ Migne, Patrol., t. 154, col. 976, cit. отъ Иречекъ, op. cit.).

²⁾ Влашката хроника (ср. Богданъ въ Archiv für Slav. Philol., т. XIII) дава двѣ сражения на българи съ турци, дѣто паднали и двамата Александрови синове. Имената Михаилъ Асѣнъ и Иванъ Асѣнъ се смѣсватъ и прѣплитатъ. Въ българската хроника се пише така (Богданъ, op. cit., 527): И прѣиде Яморатъ, сынъ Оркановъ съ Тѣркия въ лѣто. Зсвдд (6834—1326) и поидоша на Грѣдци и събраше сѧ вой българстн съ ними же и сынъ Александровъ Асѣнъ и съразиша вой и оубиша Асѣнъ и отъ Българъ множество погыбе, и